

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1940 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt reglering av tillverkningen och avsättningen av potatismjöl.

(2:a avd.)

I en den 9 februari 1940 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 52, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, 1:o) antaga följande

F ö r s l a g

till

förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 26 juni 1933 (nr 389) om tillverkning av potatismjöl.

Härigenom förordnas, att förordningen den 26 juni 1933 om tillverkning av potatismjöl, vilken förordning jämlikt förordningen den 2 april 1937 (nr 108) gäller till och med den 30 september 1940, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 september 1943.

2:o) godkänna en i § 10 av avtal den 9 september 1939 mellan statens potatismjölsnämnd och Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a. av nämnden gjord utfästelse.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Genom förordning den 26 juni 1933 (nr 389) har tillverkningen och avsättningen av potatismjöl blivit föremål för en fullständig statlig reglering. Enligt sagda författning, vilken trätt i kraft den 1 september 1933 och efter förlängning genom kungörelsen den 2 april 1937 (nr 108) gäller till och med den 30 september 1940, må tillverkning av potatisstärkelse (potatismjöl) anordnades än till förbrukning i eget hushåll icke äga rum utan tillstånd av Kungl. Maj:t eller den, åt vilken rätten att meddela sådant tillstånd av Kungl. Maj:t överlåtes. Närmare föreskrifter angående de villkor, under vilka tillstånd må åtnjutas, meddelas av Kungl. Maj:t ävensom, enligt Kungl. Maj:ts bemyn-

digande och i samband med tillståndets lämnande, av den, åt vilken rätten att lämna tillstånd må hava överlåtits. Tillsyn över efterlevnaden av denna förordning utövas av en utav Kungl. Maj:t därtill förordnad nämnd, statens potatismjölsmämnd.

I kungörelse den 15 augusti 1933 (nr 514) har Kungl. Maj:t utfärdat tillämpningsföreskrifter till nyssnämnda förordning.

Efter framställning av statens potatismjölsmämnd har Kungl. Maj:t den 29 september 1939 godkänt ett mellan nämnden och Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a. *den 9 september 1939 upprättat avtal, avseende inköp och försäljning av potatisstärkelse under innevarande tillverkningsår*. Den 1 december 1939 och den 9 februari 1940 har Kungl. Maj:t godkänt vissa av nämnden föreslagna ändringar i förevarande avtal. Avtalet, som godkänts av Kungl. Maj:t under förbehåll, bland annat, att i 10 § av nämnden gjord utfästelse vinner riksdagens godkännande, innebär, att föreningen inköper den mängd potatisstärkelse, som framställes enligt meddelade tillverkningslicenser å sammanlagt högst 290,000 deciton, med undantag för vad som erfordras till husbehov för tillverkaren och dennes leverantörer.

Enligt 10 § åtager sig potatismjölsmämnden under förutsättning av statsmakternas godkännande och om avtalet icke skulle komma att förnyas för tillverkningsåret 1940/41 att vidtaga eller föranstalta om åtgärder från statens sida, vilka bereda föreningen möjlighet att erhålla minst 35 kronor 75 öre per deciton för den 1 oktober 1940 inneliggande lager av potatisstärkelse, dock med avdrag av 15,000 deciton. Dessutom åtager sig nämnden under angivna förutsättning och om avtalet icke skulle förnyas att vidtaga eller föranstalta om åtgärder från statens sida, vilka bereda föreningen möjlighet att erhålla ersättning för ränte- och lagringskostnader enligt i avtalet angivna grunder i avseende å inneliggande lager av potatisstärkelse, utom 15,000 deciton, under tre månader, räknat från och med den 1 oktober 1940.

Jämlikt närmast föregående, *den 26 augusti 1938 mellan nämnden och föreningen upprättade avtal* utgjorde mängden potatisstärkelse högst 230,000 deciton och det garanterade minimipriset 34 kronor 50 öre per deciton.

I skrivelse den 17 november 1939 har *statens potatismjölsmämnd* hemställt, att förenämnda förordning den 26 juni 1933 (nr 389) måtte erhålla fortsatt giltighet till och med den 30 september 1943 samt att åt nämnden skulle uppdragas att tillsvidare under den blivande regleringsperioden handhåva verksamheten i enlighet med för närvarande gällande bestämmelser.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Då jag i likhet med statens potatismjölsmämnd finner fortsatta reglerande åtgärder beträffande tillverkningen och försäljningen av potatismjöl vara erforderliga, tillstyrker jag, att förslag om förlängning av giltighetstiden för förordningen i ämnet (nr 389/1933) avlåtes till riksdagen. Jag vill härvid förorda att regleringen i sin nuvarande form bibehålles till och med den 30 september 1943.

I samband med att bestämmelserna i nyssnämnda förordning förlängas synas jämväl de genom förordningen den 2 mars 1934 (nr 34) och kungörelsen

den 31 mars 1939 (nr 89) pålagda tilläggstullarna å druv- och stärkelsesocker samt stärkelsesirap ävensom å dextrin och stärkelseklister med mera om respektive 9 kronor 50 öre och 5 kronor för 100 kg böra erhålla förlängd giltighet till och med den 30 september 1943. Förslag om inhämtande av erforderligt bemyndigande för Kungl. Maj:t i sådant hänseende torde senare i dag komma att framläggas av chefen för handelsdepartementet.

Vid godkännandet av avtalet mellan statens potatismjölsnämnd och Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a. har Kungl. Maj:t förklarat sig vilja till riksdagen avlåta framställning om godkännande av den i avtalets § 10 av potatismjölsnämnden gjorda utfästelsen. Denna framställning torde nu böra göras.

Förslag till de bestämmelser, som i övrigt äro erforderliga ur prisreglerande synpunkt, torde jag framdeles få anmäla för Kungl. Maj:t.

I anslutning till vad i det föregående anförts, har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till *förordning angående fortsatt giltighet av förordningen den 26 juni 1933 (nr 389) om tillverkning av potatismjöl.*»

Utskottet.

Utskottet anser i likhet med potatismjölsnämnden och departementschefen, att fortsatta reglerande åtgärder beträffande tillverkningen och försäljningen av potatismjöl äro erforderliga. Det framlagda förslaget att regleringen i sin nuvarande form bibehålles till och med den 30 september 1943 tillstyrkes alltså av utskottet.

Ej heller har utskottet något att erinra i anledning av den gjorda framställningen om godkännande av den i § 10 av avtalet den 9 september 1939 mellan statens potatismjölsnämnd och Sveriges stärkelseproducenters förening u. p. a. av potatismjölsnämnden gjorda utfästelsen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 5 mars 1940.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 16.